

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORTAÖĞRETİM
GÖRSEL SANATLAR
DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

2017

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	4
1.1. ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI	5
1.2. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
1.3. YETERLİLİK VE BECERİLER	9
1.4. DEĞER EĞİTİMİ	13
2. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI	17
2.1. TEMEL FELSEFE VE GENEL AMAÇLAR	17
2.2. ALANA ÖZGÜ BECERİLER.....	18
2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	19
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	20
3. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	21
3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	21
3.2.SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	22
9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	22
10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	25
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	27
12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	30

Eğitim ve öğretim, çağın gereklerine uygun olarak sürekli gelişen birikim ve tecrübeler ışığında yenilenen ve bitmeyen bir süreçtir. Bireyin hayatında eğitim süreci ile meydana gelen değişimin kalıcı hâle gelmesi ve bireyin dünyadaki değişime ayak uydurabilmesi, günümüz eğitim sistemlerinin temel belirleyicileri olarak kabul edilmektedir. Eğitim süreci ile kazanılan beceriler, bireylerin hayat standartlarının gelişmesinin yanı sıra ülkelerin küresel rekabet kapasitelerine ve demokratik gelişimlerine de önemli katkılarda bulunmaktadır. Günümüzün sosyal ve ekonomik şartlarında etkin rol oynayabilecek bireyler yetiştirebilmek, eğitim sistemlerinin uluslararası alanda rekabet edebilirliği ile doğrudan ilişkilendirilmektedir. Bireyin ve toplumun değişen talepleri, bilim, teknoloji, öğrenme öğretme yaklaşım, kuram ve stratejilerinde son yıllarda yapılan araştırma ve çalışmalarla gerçekleşen değişim ve gelişmeler, ulusal ve uluslararası değerlendirmelerin sonuçları, öğretim programlarının güncellenmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bakanlığımız, gerek anılan gelişmeler ve gerekse 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu çerçevesinde, öğrencilerini sorumluluk sahibi, eleştirel düşünebilen, problem çözme ve karar verme becerileri yüksek bireyler olarak hayata hazırlamak için çalışmalarını sürdürmektedir.

Yapılan çalışmalar bağlamında farklı ülkelerin son yıllarda benzer nedenlerle güncellenen öğretim programları incelenmiş, eğitim öğretim alanında yapılan akademik çalışmalara ilişkin yayınlar taranmış, nicel ve nitel araştırma teknikleri kullanılarak öğretmen, yönetici, öğrenci ve velilerin yanı sıra üniversitelerden ve sivil toplum örgütlerinden görüşler alınmıştır. Toplanan veriler, Türkiye'nin çeşitli illerinde fiilen görev yapan öğretmen ve akademisyenlerden oluşan komisyonlarca değerlendirilerek öğretim programları güncellenmiştir. Ardından kamuoyunun görüşlerine sunulmuş, geri bildirimler doğrultusunda programlara son hâlleri verilmiştir.

Öğretim programlarıyla;

- üst düzey bilişsel becerilere (eleştirel, analitik, özgün ve yenilikçi düşünen, sorgulayan, yorum yapan vb.) sahip,
- akademik ve sosyal anlamda başarılı, öğrendiklerini önceki öğrenmeleri ve farklı disiplin alanlarıyla ilişkilendirebilen, edindiği bilgi, beceri tutum ve davranışları günlük hayatına aktarabilen, merak eden, araştıran, açık fikirli, liderlik ve girişimcilik ruhuna sahip,
- teknolojiyi etkili şekilde kullanılabilen ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilen, hızlı değişim ve gelişmelere uyum sağlayabilen,
- millî, manevi ve kültürel değerlerini özümsemiş, evrensel değerlere duyarlı, sosyal ve kültürel çeşitliliği takdir eden ve saygı duyan,
- öğrenmeye ve yeniliklere açık, öz güvenli, saygılı, dürüst, sorunlarla etkili şekilde baş edebilen, etik ilkelere uygun hareket eden, bir vatandaş olarak görev ve sorumluluklarını bilen ve yerine getiren bireyler yetiştirilmesi amaçlanmıştır.

1.1. ÖĞRENME ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Öğrencilerin ne öğrendikleri, nasıl öğrendikleriyle yakından ilişkilidir. Bu bakımdan öğretim programlarıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerin aktarılması sürecinin etkili ve verimli bir şekilde planlanması ve yönetilmesi oldukça önemlidir. Bu sebeple etkili bir öğrenme öğretme sürecinin oluşturulması için aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

Öğrenme öğretme süreci öğrenci için anlamlı ve bütünleştirici olmalıdır.

- 1) Öğrenme öğretme sürecinin anlamlı olabilmesi için, öğrencilerin bireysel farklılıkları (ilgi, öğrenme ihtiyacı, hazır bulunuşluk düzeyi, öğrenme stili vb.) tespit edilmeli, öğretim yöntem ve teknikleri belirlenirken bu farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır.
- 2) Anlamlı bir öğrenme için edinilen yeni bilgilerin günlük hayatta karşılığını bulması önemlidir. Bu bakımdan öğrencilerin öğrendiklerini çeşitli hayat durumlarında ve farklı disiplin alanlarında nasıl kullanabileceklerini kavramalarını sağlayan etkinlik ve çalışmalar yapılandırılmalıdır. Bu, öğrencilerin öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmelerine ve hayat boyu araştıran ve öğrenen olmalarına katkı sağlayacak, öğrenmeyi daha anlamlı ve kalıcı hâle getirecektir.
- 3) Öğrencilerin yeni edindikleri bilgi ve becerileri önceki öğrenmeleri ile ilişkilendirmelerine imkân veren etkinlik ve çalışmalar tasarlanmalı ve uygulanmalıdır. Kullanılan öğrenme etkinlikleriyle öğrencilerin önceki öğrenmeleri geliştirilmeli, yanlış öğrenmeler düzeltilmeli, ilgileri çekilmeli ve öğrenciler sınıf içinde ve dışında anlamlı uygulamalar yapmaları için teşvik edilmelidir.

Öğrenme öğretme süreci değer odaklı olmalıdır.

- 4) Öğrenciler sınıf ortamına doğal ve içten bir merakla gelirler. Öğrenme ortamına bireysel ilgileri ve yeteneklerinin yanı sıra çeşitli kişisel ve kültürel deneyimlerini, toplumsal birikimlerini de taşırlar. Öğrenme öğretme süreci, öğrencilerin anılan bu zenginlik ve farklılıkları dikkate alınarak kendilerini rahat ve güvende hissetmelerini sağlayan, olumlu his ve deneyimler kazanmalarını destekleyen, kendilerini ve başkalarını anlamalarına yardımcı olan, açık fikirliliği ve sorgulamayı besleyen, toplumsal bilinçlerini geliştiren bir usul ve üslupla yapılandırılmalıdır.
- 5) Öğrencilerin toplumsal ve evrensel değerleri keşfetmelerine fırsat sağlayan, değerleri benimseyerek tutum ve davranışa dönüştürmelerini destekleyen bir öğrenme öğretme ortamı oluşturulmalıdır. Bu ortamda öğretmen rehber olmalı, değerler eğitiminin sınıfla sınırlı kalmaması ve kalıcı olabilmesi için sınıf, okul ve aile iş birliği çerçevesinde aktif rol üstlenmelidir.

Öğrenme öğretme süreci motive edici olmalıdır.

- 6) Öğrenme öğretme sürecinde öğretmenler ve öğrencilerin birbirini tamamlayıcı sorumluluklara sahip oldukları göz önünde bulundurulmalı, öğrenciler kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almaları ve öz değerlendirme yapmaları hususunda teşvik edilmelidir.
- 7) Öğrenciler bağımsız çalışmalar yapmaları, keşfettikleri yeni bilgileri, düşünce ve duygularını paylaşmaları için cesaretlendirilmelidir.
- 8) Öğrenme öğretme sürecinde kullanılan etkinlik ve çalışmalar öğrencilerin gelişimsel düzeyleriyle tutarlı olmalıdır. Ancak gerektiğinde öğretmenler öğrencilerin özgünlüklerini, sorun çözme ve araştırma becerilerini kullanmalarını gerektirecek zorlayıcı görevler yapılandırılmalıdır. Öğretmenler öğrencilerini farklı çözümler üretmeleri, başarılı problem çözücü ve araştırmacı olmak için gerektiğinde risk almaları konusunda yüreklendirmelidir.

Farklı öğretim yaklaşımları ve stratejileri bir arada ve dengeli şekilde kullanılmalıdır.

- 9) Tek bir öğrenme öğretme yaklaşımına bağlı kalınmamalıdır. Öğrencilerin bireysel farklılıkları, süreç içerisindeki gelişimleri ve ilerlemeleri dikkate alınarak farklı ve çeşitli öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinden yararlanılmalı, süreç içinde yapılan gözlemler doğrultusunda yeri geldiğinde bunlarda değişikliğe gidilmelidir. Farklı öğrenme stillerine hitap eden, kazanımlarda belirtilen bilgi ve becerilerle tutarlı, öğrencilerin akademik ve teknik konuları özümsemelerine yardımcı olan, ilgi ve yeteneklerini geliştirmeye yönelik çeşitli öğretim stratejilerinden faydalanılması, öğrencilerin üst eğitim kurumlarında ve kariyerlerinde başarı şanslarını arttıracaktır.

Öğrenme öğretme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojileri aktif şekilde kullanılmalıdır.

- 10) Öğrenme öğretme sürecinde mümkün olduğunca bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılmalıdır. Bu teknolojilerin kullanılması öğrenme öğretme ortam ve uygulamalarını zenginleştirirken aynı zamanda öğrencilerin öğrenmesini destekleyecektir.
- 11) Dersin işlenişinde ve uygulamalarda görsel iletişim araçlarına yer verilmeli; slayt, bilgisayar, televizyon, etkileşimli tahta, İnternet, EBA içerikleri vb. etkin olarak kullanılmalıdır. Kazanımlarla ilgili belgesel, film, simülasyon vb. materyallerden yararlanılmalıdır. Teknolojik araç ve gereçler kullanılırken gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik göz önüne alınmalı ve İnternetin güvenli kullanımı konusunda gerekli uyarılar yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır. Dijital kaynakların, özellikle İnternette sağlanan içeriklerde intihal yapılmaması, etik kurallara ve telif haklarına riayet edilmesi hususlarında duyarlı olunmalıdır.

1.2. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Öğrenme öğretme sürecinin ayrılmaz bir parçası olan ölçme ve değerlendirme uygulamaları yapılandırılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- 1) Değerlendirme amacıyla kullanılacak ölçme araçları, öğretim programı kazanımlarının bilgi ve beceri boyutunun yanı sıra öğretim programıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenen yeterlilik ve beceriler ile tutarlı olmalıdır. Ölçme araçları yapılandırılırken kazanımların ve kazanım açıklamalarının belirlediği sınırlar göz önünde bulundurulmalıdır.
- 2) Ölçme ve değerlendirme uygulamaları sadece öğrenme ürününün değil, öğrencilerin öğrenme süreçlerinin de değerlendirilmesine imkân sağlayacak şekilde yapılandırılmalıdır. Sürecin her aşamasında, farklı yaklaşımlar ve yöntemler kullanılarak öğrencilerin hedeflenen bilgi, beceri ve tutumları edinip edinmedikleri farklı zamanlarda ve farklı bağlamlarda gözlemlenmeli, performansları hakkında öğrencilere yapıcı geri bildirimler sağlanmalı, öğretme stratejileri alınan değerlendirme sonuçlarına göre gözden geçirilmeli ve gerek görülürse değiştirilmelidir. Bu bakımdan değerlendirme çalışmaları sürekli olmalıdır (Şekil 1).

Şekil 1

- 3) Değerlendirme çalışmaları, farklı öğrenci yetenek ve beceri düzeyleri, öğrencilerin gelişimsel düzeyleri, kültür ve okul/sınıf ortamı göz önünde bulundurularak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.
- 4) Bilişsel becerilerin ölçülmesinde kullanılacak olan yazılı sınavlar ve ders kitaplarında yer alan ünite ve/veya konu değerlendirme bölümlerindeki sorular hazırlanırken şu hususlar göz önünde bulundurulmalıdır:
 - a. Sorular sadece konu ve kavram bilgisinin değil, üst düzey olarak adlandırılan bilişsel becerilerin (analiz etme, yorum yapma, çıkarımda bulunma, değerlendirme, sorgulama, eleştirel düşünme vb.) ölçülmesine fırsat sağlayacak şekilde hazırlanmalıdır. Yazılı sınavlarda kullanılacak madde türleri belirlenirken kazanımların temsil ettiği bilişsel beceri düzeyleri göz önünde bulundurulmalıdır.
 - b. Yazılı sınavlarda ve ders kitaplarında yer alan sorular yapılandırılırken mümkün olduğunca öncüllerden yararlanılmalıdır. Yazılı metinler (gazete ve dergi haberleri, bilimsel makaleler, okuma parçaları, örnek olaylar, analogiler vb.), görseller (fotoğraflar, resimler, çizimler, karikatürler vb.) ve grafik düzenleyiciler (kavram haritaları, zihin haritaları, şemalar vb.) öncül olarak kullanılmalıdır. Öncül olarak kullanılan yazılı metinler öğrencilerin hayatlarının tüm alanlarında ihtiyaç duyacakları okuryazarlık becerilerini edinmelerine, görseller ve grafik düzenleyiciler ise eğitim hayatlarında ve iş dünyasında sıklıkla kullanacakları uzamsal becerilerin geliştirilmesine yardımcı olacaktır. Tek bir öncüle bağlı farklı türde ve çok sayıda soruya yer verilmesi çok adımlı akıl yürütme becerilerinin edinilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Soruların öncülün kullanılmasını, analiz edilmesini, değerlendirilmesini veya yorumlanmasını gerektirecek şekilde oluşturulmasına dikkat edilmelidir.
 - c. Sorular öğrencilerin günlük hayatla ve diğer disiplinlerle ilişkilendirme yapmalarını, eski ve yeni bilgileri birleştirmelerini sağlamalıdır. Günlük hayata dair durumların ve materyallerin kullanıldığı öncüllere dayalı sorular, öğrencilerin çıkarım yapma becerisini ölçerken edindikleri bilgileri nerede ve/veya hangi günlük hayat durumlarında kullanabileceklerine ilişkin farkındalık geliştirmelerini sağlayacaktır.
- 5) Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin değerlendirilmesinde bireysel veya grup çalışması şeklinde düzenlenmiş performans çalışmaları ve projelerden yararlanılabilir. Bunlar yapılandırılırken verilen görevlerin, gerçek hayat durumlarıyla ve diğer disiplinlerle ilişkilendirme yapılmasına, öğrencilerin daha üst öğrenim kurumlarında ve sonraki yaşantılarında kullanabilecekleri yazılı ve sözlü iletişim, araştırma yapma, iş birliği yapma, tasarım yapma, sunum yapma, rapor hazırlama, kaynak kullanma gibi becerilerini kullanmaya ve geliştirmeye teşvik edici olmasına dikkat edilmelidir.
- 6) Psikomotor ve duyuşsal becerilerin değerlendirilmesinde ise dereceli puanlama anahtarı veya derecelendirme ölçeği şeklinde tasarlanmış gözlem formlarından yararlanılabilir. Bu formlarda

öğretim programıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenen tutum ve değerlere ilişkin ölçütlere (derse katılma, saygılı davranma, iş birliği yapma, sorumluluklarını yerine getirme, nezaket kurallarına uygun iletişim kurma vb.) yer verilmelidir. Gözlem formları yıl boyunca farklı zamanlarda ve sürekli olarak kullanılmalıdır. Öğrencilerin sergilemiş oldukları tutum ve davranışlara ilişkin zamanında ve yapıcı geri bildirimler verilmeli, öğrenciler olumlu tutum sergilemeleri konusunda motive edilmelidir.

1.3. YETERLİLİK VE BECERİLER

Toplumların teknoloji çağından bilgi çağına doğru ilerlemeleri ile son yıllarda meydana gelen bilimsel, teknolojik, sosyal değişim ve gelişmeler, toplumun öğrencilerden –geleceğin bireylerinden– beklentilerini de farklılaştırmıştır. Bu gelişme ve ilerlemeler, öğrencilere temel bilgi ve becerilerin yanı sıra eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, araştırma yapma, sorun çözme gibi bilişsel; sosyal ve kültürel katılım, girişimcilik, iletişim kurma, empati kurma gibi sosyal; öz denetim, öz güven, yaratıcılık, kararlılık, liderlik gibi kişisel yeterlilik ve becerilerin kazandırılmasını zorunlu kılmaktadır.

Öğretim programlarıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenen yeterlilik ve beceriler ile bunlara ilişkin tanımlamalar, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından 2008 tarihinde kabul edilen Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi; Millî Eğitim Bakanlığınca öğrenci, öğretmen, okul, ilçe ve il gelişim seviyelerinin ülke genelinde yıllık olarak izlenmesi, değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan “Millî Eğitim Kalite Çerçevesi”; Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, meslek örgütleri ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde ulusal ve uluslararası konu uzmanlarının katkılarıyla hazırlanan, 02/01/2016 tarih ve 29581 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi” dikkate alınarak belirlenmiştir. Yeterlilik ve beceriler ile bunlara ilişkin tanımlamaların belirlenmesinde ayrıca “21. Yüzyıl Becerileri” olarak anılan yeterlilik ve beceriler ile bunlara ilişkin açıklamalar dikkate alınmıştır.

Kazanımların işleniş sürecinde bu yeterlilik ve becerilerin kazandırılmasına ve geliştirilmesine yönelik yöntem ve tekniklerin kullanılması, etkinlik ve çalışmalara yer verilmesi, öğrencilerin bir üst öğretim kurumunda, meslek hayatlarında ve günlük hayatlarında başarılı ve üretken bireyler olmalarına katkı sağlayacaktır.

Tablo 1. Öğrencilere Kazandırılması Hedeflenen Yeterlilikler ve Bu Yeterliliklerle İlgili Bilgi, Beceri ve Tutumlar

Yeterlilikler	Yeterliliklerle ilgili bilgi, beceri ve tutumlar
Ana dilde iletişim	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yazılı, sözlü ve sözlü olmayan iletişim araçlarını kullanarak etkili şekilde iletişim kurma. 2. Ortamın gereklilikleri doğrultusunda iletişim kurma 3. Duygu, düşünce ve görüşlerini sözlü ve yazılı olarak ortama uygun ve ikna edici şekilde ifade etme. 4. Dil becerilerini olumlu ve sosyal olarak sorumlu/sağduyulu şekilde kullanma.
Yabancı dillerde iletişim	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toplumsal gelenekleri, kültürel öğeleri, dil çeşitliliğini fark etme ve takdir etme. 2. Sözlü ve yazılı mesajları anlama. 3. İhtiyaçları doğrultusunda metinler okuma, okuduğunu anlama ve metin üretme. 4. Yaşam boyu öğrenmenin parçası olarak resmi olmayan dili (günlük konuşma dilini) öğrenme. 5. Kültürel çeşitliliğe saygı duyma. 6. Dil öğrenmeye ve uluslararası iletişime merak ve ilgi duyma.
Matematik yeterliliği	<ol style="list-style-type: none"> 1. Matematik teorilerini, ölçümleri, temel işlemleri, formülleri, gösterimleri bilme. 2. Matematik kavram ve terimlerini anlama ve kullanma. 3. Günlük hayat durumlarında karşılaşılan problemlerin çözümünde matematiksel düşünme tarzını (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunumunu (formüller, modeller, yapılar, grafikler, tablolar) kullanma. 4. Temel matematik prensiplerini ve işlemlerini günlük durumlarda (evde ve/veya işte) uygulama. 5. Matematiğe karşı olumlu tutum geliştirme.
Bilim ve teknoloji yeterliliği	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doğal hayatı anlamak için sorular sorma ve delile dayalı sonuç çıkarma. 2. İnsan eylemlerinin sebep olduğu değişimleri kavrama. 3. Bireysel olarak doğal hayata karşı sorumluluklarını kavrama. 4. Doğal hayata ilişkin temel prensipleri, temel bilimsel kavramları, metotları, teknolojiyi, teknolojik ürünleri ve işlemleri bilme. 5. Bilim ve teknolojinin doğal hayat üzerindeki etkisini kavrama. 6. Bilimsel sorgulamanın özelliklerini kavrama. 7. Sebep sonuç ilişkisi kurma. 8. Etik ve güvenlikle ilgili konular hakkında bilgi sahibi olma.
Dijital yeterlilik	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bilgi çağı teknolojilerinin yapısını, günlük yaşam durumlarındaki (kişisel, sosyal ve iş yaşamında) rolünü ve sağladığı fırsatları kavrama. 2. Temel bilgisayar uygulamalarını (word işlemcisi, veri tabanları, bilgi depolama ve yönetme vb.) kavrama. 3. İş, boş zaman, bilgi paylaşımı, öğrenme ve araştırma için İnternet ve elektronik medyanın (e-posta vb.) fırsatlarını ve potansiyel risklerini kavrama. 4. Mevcut bilginin ve bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgulama. 5. Etkileşimli medyanın kullanımında dikkat edilmesi gereken yasal ve etik prensipleri kavrama ve sorumluluk sahibi şekilde kullanma. 6. Bilgiyi araştırma, toplama, işleme, eleştirel ve sistematik şekilde kullanma. 7. Sunulan bilgilerin güvenilirliğini sorgulama. 8. Bilgi üretmek, sunmak ve kavramak için gerekli araçları kullanma. 9. İnternet tabanlı servislere erişme, araştırma ve kullanma. 10. Bilgi çağı teknolojilerini kültürel, sosyal ve/veya profesyonel amaçlarla kullanma.
Öğrenmeyi öğrenme	<ol style="list-style-type: none"> 1. İş ya da kariyer hedefleri için gerekli yeterlilik, bilgi, beceri ve nitelikleri bilme. 2. Kendi öğrenme stratejilerini, güçlü ve zayıf yönlerini bilme. 3. Eğitim, hizmet içi eğitim, rehberlik, danışmanlık fırsatlarını araştırma. 4. Daha sonraki öğrenmeler için gerekli okuryazarlık, matematiksel beceri ve bilgi iletişim teknolojilerini kullanma becerisi edinme ve geliştirme. 5. Öğrenmesini ve kariyerini yönetme. 6. Öz disiplin ve bağımsız çalışma becerileri edinme. 7. Öğrenme sürecinin bir parçası olarak iş birlikli çalışma, heterojen gruplardan faydalanma, öğrendiklerini paylaşma. 8. Kendi öğrenmesini ve çalışmasını değerlendirme. 9. Gerek duyduğunda nasihat ve bilgi alma. 10. Kendisini motive etme ve kendisine güven duyma. 11. Problem çözme becerisi geliştirme. 12. Engel ya da değişikliklerle baş edebilme. 13. Önceki öğrenmelerinden ve deneyimlerinden yararlanma. 14. Öğrendiklerini çeşitli hayat durumlarında uygulama. 15. Öğrenme fırsatlarını arama ve değerlendirme.

Yeterlilikler	Yeterliliklerle ilgili bilgi, beceri ve tutumlar
<p>Sosyal yeterlilikler</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Farklı toplum ve çevrelerde (örneğin, iş) kabul edilen davranış kurallarını bilme. 2. Toplum ve kültürle ilgili temel kavramları bilme. 3. Kültürel çeşitliliğin farkında olma ve saygı gösterme. 4. Milli kültürel kimliğini özümseme ve diğer kültürlerle nasıl etkileşim içinde olduğunu kavrama. 6. Tolerans gösterme, empati kurma, dayanışma, iş birliği yapma. 7. Stresten ve çatışmalardan kaçınma. 8. Sosyoekonomik gelişmelere ve kültürler arası iletişime ilgi duyma. 9. Farklı bakış açılarına saygı duyma, ön yargıların üstesinden gelme ve uzlaşmacı bir tutum sergileme. 10. Demokrasi, adalet, eşitlik vatandaşlık, insan hakları, yerel, ulusal, uluslararası kuruluşlar hakkında bilgi sahibi olma. 11. Güncel gelişmeleri takip etme. 12. Ülkesinin tarihi ve dünya tarihi hakkında bilgi sahibi olma. 13. Toplumu ilgilendiren problemlerin çözümü ile ilgilenme. 14. Toplumsal ilişkilerde ve komşuluk ilişkilerinde yapıcı katılım sağlama. 15. Toplumsal uyumu sağlamak için paylaşılan değerleri benimseme ve bunlara saygı duyma. 16. Diğer insanların özeline saygı duyma.
<p>İnisiyatif alma ve girişimcilik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kişisel, profesyonel ve/veya iş hayatında fırsatların farkına varma. 2. Etik değerleri benimseme. 3. Etkili sunum yapma. 4. Uzlaşmacı olma. 5. Bireysel ve grup olarak çalışma. 6. Kendi güçlü ve zayıf yönlerini tanıma ve sorgulama / değerlendirme. 7. Gerektiğinde risk alma. 8. Durum değerlendirmesi yapma. 9. Kişisel, sosyal ve iş hayatında inisiyatif alma ve yenilikçi düşünme. 10. Hedeflere ya da kişisel amaçlara ulaşmada kararlı olma.
<p>Kültürel farkındalık ve ifade</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yerel, ulusal ve uluslararası kültürel mirasın farkında olma. 2. Önemli kültürel çalışmalar ve popüler kültür hakkında bilgi sahibi olma. 3. Kültürel ve dilsel çeşitliliğin farkında olma. 4. Yaşamda estetik faktörlerin önemini kavrama. 5. Sanat eserlerine ve sanat çalışmalarına değer verme ve takdir etme. 6. Kültürel yaşama katılma

1.4. DEĞER EĞİTİMİ

Bireyin ulusal ve evrensel değerlere sahip olması, değerler eğitimini edinip özümsemesine bağlıdır. Bu amaçla bireyin bilişsel olarak ahlaki değerlerin bireysel ve toplumsal hayata yapacağı olumlu etkileri fark etmesi, olumlu ve olumsuz değerleri ayırt etmesi, kuralları sorgulaması gerekir. Bu, çevresindeki sosyal problemler veya ihtiyaçlarla grup, kurum ve sosyal örgütleri ilişkilendirmesi, eylemlerinin kendisinde ve çevresinde meydana getirdiği değişiklikleri izlemesi, eylemlerini gerekçelendirmesi, tarihî, millî ve manevi değerleri bilmesi ve benimsemesi, çevresindeki olayları anlamlandırması ve yorumlaması ile mümkündür. Bununla birlikte bireyin ahlaki değerlere önem vermesi, sahip olması ve geliştirmesi, olumlu değerlere uygun davranmaya ve değişik kültürleri tanımaya istekli olması, insanların birlikte yaşamalarını destekleyen değerleri koruma ve geliştirme konusunda sorumluluk üstlenmesi, dostça ve kardeşçe yaşamaya özen göstermesi, insanların ihtiyaçlarına duyarlı olması, duygu, düşünce ve davranışlarını kontrol edebilmesi, duyuşsal becerilerinin gelişimi ile doğrudan ilişkilidir.

Değerler; inanışlar, tarih, aile, kültür ve içinde yaşadıkları toplum tarafından şekillendirilir. Kişinin değerleri; aldığı kararları, yaptığı seçimleri, davranışlarını ve toplum içinde birlikte yaşadığı insanlar üzerindeki etkisini belirler. Okullar ve öğretim programları, sosyal davranış modelleri sağlayarak öğrencilerin değer sistemlerinin gelişiminde önemli rol oynar. Okuldaki etkinlikler aleni ya da örtük olarak öğrencilerin değerlere ilişkin bilgi ve kavrayışlarını, birey ve toplumun bir üyesi olarak belirli değerleri davranışa dönüştürmeleri için gereken becerileri geliştirmelerine yardımcı olur.

Öğretim programlarıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenen değerler on ana başlık altında toplanmıştır (Tablo 2). Bu değerler birbirlerinden kopuk değildir ve her biri farklı bir takım değerleri de içinde barındırmaktadır.

Tablo 2. Öğrencilere Kazandırılması Hedeflenen Değerler ile Bunlara İlişkin Tutum ve Davranışlar

DEĞERLER	DEĞERLERLE İLİŞKİLİ TUTUM VE DAVRANIŞLAR
ADALET	Adil olma Eşit davranma Paylaşma
DOSTLUK	Diğerkâmlık Güven duyma Sadık olma Vefalı olma Yardımlaşma
DÜRÜSTLÜK	Açık ve anlaşılır olma Doğru sözlü olma Etik davranma Güvenilir olma Sözünde durma
ÖZ DENETİM	Davranışlarını kontrol etme Davranışlarının sorumluluğunu alabilme Öz güven sahibi olma
SABIR	Azimli olma Tahammül etme
SAYGI	Alçakgönüllü olma Başkalarına kendine davranılmasını istediği şekilde davranma Diğer insanların kişiliklerine değer verme
SEVGİ	Aile birliğine önem verme Fedakârlık yapma
SORUMLULUK	Kendine, çevresine, vatanına, ailesine karşı sorumlu olma
VATANSEVERLİK	Çalışkan olma Dayanışma Kurallara ve kanunlara uyma Tarihsel ve doğal mirasa duyarlı olma Toplumunu önemseme
YARDIMSEVERLİK	Cömert olma Fedakâr olma İş birliği yapma Merhametli olma Misafirperver olma Paylaşma

Değerlerin, davranışa ve tutuma dönüştürülmesi teşvik edilmeli, öğrencilerde bu değerlere ilişkin farkındalık oluşturulmalıdır. Değerler eğitimi, eğitimin özü ve ruhudur. Ayrı bir program ya da konu alanı olarak görülmemelidir. Bu bakımdan okullar ve öğretmenler bu değerleri öğretim programlarının bütüncü bir parçası olarak ele almalı ve uygun yaklaşımları kullanarak öğrencilerine kazandırmalıdır. Öğrenme öğretme sürecinde değerlerin aktarılmasında, tutum ve davranışa dönüştürülmesinde aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

Değer eğitimi, öğretim programlarındaki ifadelerden fazlasıdır.

Değerler, yalnızca öğretim programlarında yer alan ifadeler olmaktan çıkarılmalı, öğrencilere okul içinde ve dışında değerleri pratiğe dönüştürmeleri için uygun ve etkili fırsatlar sağlanmalıdır. Değer eğitimi, öğretmenlerle başlamaktadır. Öğretmen, değerlerin aktarımında model ve kolaylaştırıcı olmalıdır. Öğretmen değerleri belirlemeli, tanımlamalı ve öğrenme ortamı ile öğretim yöntem ve stratejilerini bunların aktarılmasını sağlayacak şekilde düzenlemelidir. Değer odaklı öğretim yaklaşımı, gerçek hayat durumlarını, simülasyonları ve rol oynamayı içeren deneyimsel öğrenmeye uygundur. Kavramlar, eylem ya da davranışlarla ilişkilendirilmelidir. Yardım severlik denildiğinde bunun nasıl görüldüğü hakkında da bilgi verilmelidir. Öğrencilerin kendi ve toplum değerlerini keşfetmelerine fırsat sağlanmalıdır.

Değerler, konu anlatımı şeklinde aktarılmamalı ve öğretim programı kazanımlarından kopuk olmamalıdır.

Değerler, öğrencilere kazanımların içerik boyutu (konu) ile ilişkilendirilerek aktarılmalıdır. Konudan kopuk bir şekilde verilen değerlerin özümsemesi zor olacak, anlamlılığını ve kalıcılığını yitirecektir. Öğrenme öğretme sürecinde, değerler aktarılırken konu anlatımından ziyade öğrencilerin akıl yürütme, sorgulama, araştırma, yorum yapma, ilişkilendirme ve değerlendirme becerilerini kullanabileceği çalışmalara yer verilmelidir. Öğrencilerin ahlaki ikilemlerin yer aldığı metinleri, gazete haberlerini okumalarına, çıkarımda bulunabilecekleri soruları cevaplamalarına, tartışmalarına, kendi görüş ve düşüncelerini ifade etmelerine, bu ikilemlerin bireysel ve toplumsal yaşama yansımalarını değerlendirmelerine olanak sağlayan etkinliklere yer verilmelidir.

Öğrencilerin kendilerini güvende hissedecekleri, destekleyici bir öğrenme ortamı oluşturulmalıdır.

Öğrenme öğretme ortamı, öğrencilerde olumlu his ve deneyimler uyandırmalı, kendilerini anlamalarına yardımcı olmalı, sorgulamayı desteklemeli, değerleri keşfettirmeli ve değerlere ilişkin bilgileri uygulamaya dönüştürerek anlamlı kılmalıdır. Sınıfta öğrencilerin kendilerini rahat ve güvende hissetmelerini sağlamak için toplum bilincini geliştiren, karşılıklı sevgi, saygı ve güven ortamı oluşturulmalı; ön yargılı ithamlara, kaba hitaplara ve ayrımcılığa müsaade edilmemelidir.

Değerler aktarılırken bütüncül bir bakış açısı benimsenmelidir.

Toplumsal değerlerin özümsemesi ve aktarılması sadece sınıf ortamı ile sınırlandırılmamalıdır. Değer eğitiminde kapsamlı bir yaklaşım benimsenmeli, aile, okul çalışanları ve toplumdaki insanlar eğitim sürecine dâhil edilmelidir. Değerlerin aktarılmasında tek bir yöntem ve yaklaşıma bağlı kalınmamalı, farklı yöntem ve teknikler bir arada dengeli biçimde kullanılmalıdır.

2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

Görsel Sanatlar dersi; resim, heykel, mimari, seramik, grafik sanatlar, geleneksel sanatlar gibi sanatın pek çok uygulama alanını içeren geniş bir disiplin alanıdır. Farklı malzeme ve teknik kullanımını içeren bu alanlar, öğrencinin kendini ifade etme, kendini keşfetme, özgüven sağlama gibi kişilik gelişiminin yanı sıra yaratıcılık, görsel okuryazarlık, eleştirel ve çok yönlü düşünme gibi becerilerinin geliştirilmesine de imkân tanır.

Günümüzde sürekli değişim içeren teknolojik gelişmeler doğrultusunda metinden görsel imgelere yöneliş, görsel sanatlar alanındaki bilgi ve becerilerin ne kadar önemli olduğunun bir göstergesidir. Bu bağlamda program, öğrencinin ilgisini çekecek, onu geliştirip yönlendirecek nitelikli çalışmalarla bilgi çağı toplumunun gerektirdiği üst düzey düşünme becerilerinin sanat eğitimindeki uygulamalar doğrultusunda geliştirilmesinin yanı sıra öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmek için gerekli olan teknik bilgi ve malzeme bilgisine de sahip olmalarını sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır.

Kültürel kimliğinin yapılandırılması, sanatın insan hayatında anlam oluşturması, bilgiyi sorgulayan özgün ve özgür düşünen bireylerin yetişmesinde Görsel Sanatlar dersi, hayati önem taşımaktadır. Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin; sanatı evrensel değerler doğrultusunda öğrenmiş, üreten ve izleyen, kendi toplumunun kültürel değerlerini benimsemiş, farklı toplumların kültürel değerlerine saygı duyan, ileriki hayatlarında da sanatı anlayan ve anlamlandıran bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmaktadır.

1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

1. Sanat hakkında bilgi sahibi olması,
2. Sanat uygulamaları hakkında bilgi sahibi olması,
3. Geleneksel ve çağdaş malzemeleri kullanarak özgün ürünler oluşturması,
4. Sanatın elemanlarını, prensiplerini kavraması ve bunları çalışmalarında kullanması,
5. Sanat eğitimi uygulamaları yoluyla estetik duyarlılık kazanması,
6. Gözlem yaparak gerçekleştireceği çalışmalar doğrultusunda görsel algısını geliştirmesi,
7. Hayal gücünü çalışmalarına yansıtması,

8. Görsel Sanatlar ile ilgili temel terim, teknik ve yöntemleri kullanma becerileri kazanması,
9. Duygu, düşünce ve izlenimlerini özgün sanatsal tasarımlara dönüştürerek kendisini sanat yolu ile ifade etmesi,
10. Sanatın insanlık tarihine katkılarını bilen, evrensel düşünceye sahip bir birey olarak toplumların gelişiminde güzel sanatların yerini ve önemini kavraması,
11. Farklı tekniklerin getireceği anlatım zenginliğinin bilinciyle yenilikleri takip etmesi ve sanatsal çalışmalarında teknolojik olanaklardan yararlanması,
12. Sanat yapıtlarını, betimleme, çözümlenme, yorumlama, yargılama yöntemleri ile inceleyerek değerlendirmesi,
13. Doğayı seven, çevreye duyarlı, insan haklarına saygılı, milli ve manevi değerleri evrensel bir bakış açısı ile değerlendirebilen bir kişiliğe sahip olması amaçlanmaktadır.

2.2. ALANA ÖZGÜ BECERİLER

Sanata değer veren, estetik duyarlılığa sahip, öz güveni gelişmiş, sorumluluğunu bilen, sabırlı, kendini sorgulayan, yardımlaşmaya istekli, ilgi ve yeteneklerinin farkında olan bireylerin yetişmesinde kişisel yeterlilikler önemlidir.

Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin Görsel Sanatlar alanındaki güncel gelişmeleri takip etmesi ve bu amaçla görsel sanatlarla ilgili konferans, açık oturum ve seminer gibi etkinliklere izleyici olarak katılması; kültürel çeşitliliğe saygı duyması; başkaları ile iletişimde Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanarak yapıcı diyaloglar kurması; doğayı seven ve yaşadığı çevreye duyarlı olması; girişimcilik becerisi geliştirebileceği kültür ve sanat etkinliklerine (sergi, müze gezisi gibi) katılması gibi sosyal yeterlilik ve becerilerinin geliştirilmesinin yanında, aşağıda verilen yeterlilik ve becerileri edinmeleri de öğrencilerin sanat eserlerine farklı açıdan bakmalarına duygu, düşünce ve izlenimlerini özgün sanatsal tasarımlara dönüştürmelerine katkı sağlayacaktır;

- Algılama
- Analiz Etme
- Bilişim Teknolojilerini Kullanma
- Çok Yönlü Düşünme
- Değerlendirme
- Eleştirel Düşünme
- El-Göz-Beyin Koordinasyonunu Sağlama
- Estetik Duyarlılık
- Görsel Okuryazarlık

- Gözlem Yapma
- Malzeme Kullanma
- Sentez
- Yaratıcı Düşünme

2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Görsel sanatlarda biçimlendirme ve sanat kültürü çalışmaları ayrı ayrı çalışmalar olarak verilebileceği gibi aynı anda da verilebilir.
2. Öğrencilerin sanatı seven; millî ve manevi değerleri, evrensel kültürel değerleri anlayabilen; kendi yetenekleri ve becerileri doğrultusunda çalışmalar yapan; özgün, özgür düşünen ve bu düşüncelerini çalışmalarına yansıtan davranışları kazanmalarına yönelik etkinliklere önem verilmelidir.
3. Görsel Sanatlar dersi, sanatın doğasında var olan özelliğinden dolayı, yaparak ve keşfederek öğrenmeyi teşvik etmektedir. Program; öğretmene önemli ölçüde esneklik sağlamanın yanı sıra iyi planlanmış aktiviteleri de gerekli kılmaktadır. Bu aktiviteler planlanırken öğrenci merkezli bir yaklaşım ile öğrencinin özgürlüğü, özgünlüğü ve keşfederek öğrenme imkânı kısıtlanmamalıdır.
4. Tuval resmi, heykel, grafik tasarım gibi uygulamalarla ileri seviyede ürün oluşturmak isteyen öğrencilere yardımcı olunmakla birlikte, her öğrenciden böyle bir çalışma yapması beklenmemelidir. Uygulamalı çalışmaların yanı sıra millî ve evrensel kültürler, bu kültürlerdeki sanatsal çalışmalar, Türk ve yabancı sanatçılar ve bu sanatçıların eserleri anlatılarak öğrencilerin farklı bakış açıları ve görüşleri ortaya koyması da hedeflenmelidir.
5. Görsel Sanat Kültürü ünitesinde; geçmiş ve günümüz sanat anlayışı belli düzeyde incelenecektir. Sanatın tarihsel perspektifinde, 21. Yüzyılın değişen değerleri dikkate alınarak başta kendi kültür ve sanatımız olmak üzere, diğer ülkeleri de kapsayacak bir bakış açısıyla verilmelidir. Bu bağlamda geleneksel sanatlarımızın da öğrenciler tarafından tanınip bilinmesi önemlidir.
6. Kazanımların nitelikleri göz önünde bulundurulduğunda, bilişim teknolojileri araçları belirli kazanımların daha etkili bir biçimde öğrenilmesine katkı sağlayacaktır. Dersin işlenişinde görsel-ışitsel iletişim araçları ile bilişim teknolojilerinin (tablet, etkileşimli tahta, EBA vb.) kullanımına önem verilmelidir. Teknik araç gereç kullanımında bütünlük ve esneklik sağlanmalı, Genel Ağ'ın güvenli kullanımı konusunda gerekli uyarılar yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır. Ayrıca siber güvenlik kuralları öğrencilere aktarılmalı, bilişim teknolojilerinin etkin ve güvenli şekilde kullanılmasının gerekliliği vurgulanmalıdır.

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU**9. Sınıf**

ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	ORAN (%)
GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ	17	12	17
GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME	29	60	83
TOPLAM	46	72	100

10. Sınıf

ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	ORAN (%)
GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ	18	30	42
GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME	10	42	58
TOPLAM	28	72	100

11. Sınıf

ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	ORAN (%)
GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ	8	12	17
GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME	12	60	83
TOPLAM	20	72	100

12. Sınıf

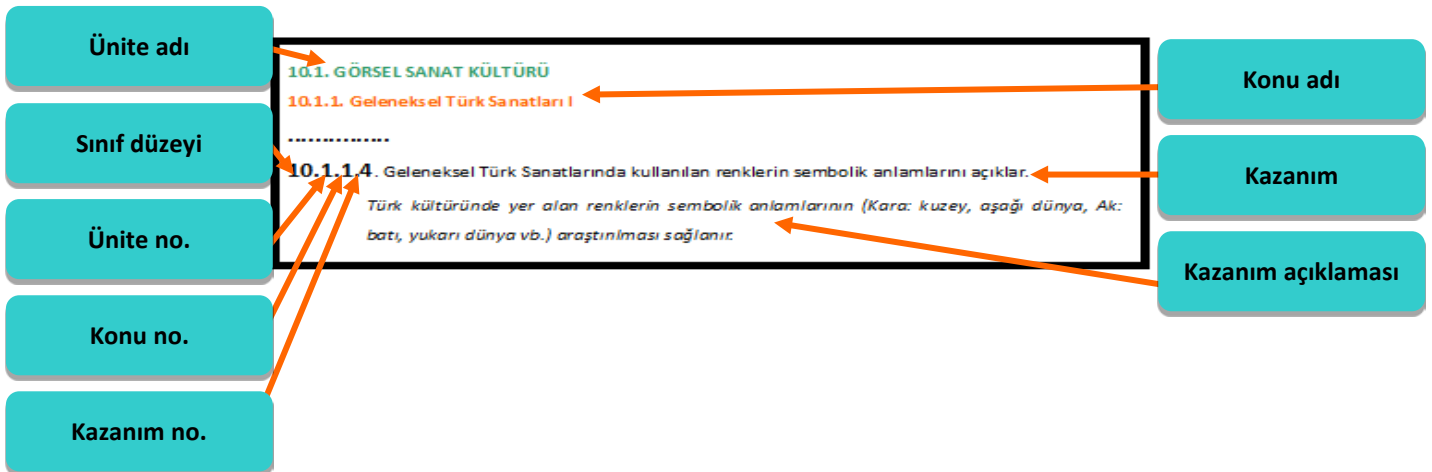
ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	ORAN (%)
GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ	8	14	19
GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME	19	58	81
TOPLAM	27	72	100

ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

9, 10, 11 ve 12. sınıflar için geliştirilen Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda; 9, 10, 11. ve 12. sınıf düzeyinde **Görsel Sanat Kültürü** ve **Görsel Sanatlarda Biçimlendirme** adı altında ikişer ünite yer almaktadır. Bu iki ünite kapsamında teorik bilgilere ve uygulamaya ilişkin çalışmalara yer verilmiştir.

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Görsel Sanatlar dersi öğretim programının kazanımlarının yapısı aşağıda belirtilmiştir (Şekil 2);

Şekil 2. Kazanımların Yapısı

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9.1. GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ

9.1.1. Sanata Giriş

9.1.1.1. Sanatın doğuşunu ve gelişimini açıklar.

9.1.1.2. Güzel sanatları farklı yaklaşımlara göre sınıflandırır.

9.1.1.3. Sanatın tanımını bilerek toplum için önemini açıklar.

Sanat ve sanatçının önemi üzerinde durulur.

9.1.1.4. Sanatın evrensel bir iletişim aracı olduğunu fark eder.

9.1.1.5. Atatürk'ün sanata ve sanat eğitime verdiği önemi açıklar.

9.1.2. Görsel Sanatlar ve İlgili Meslek Alanları

9.1.2.1. Görsel Sanatların özelliklerini açıklar.

9.1.2.2. Görsel Sanatlar alanındaki meslekleri tanıır.

Sanat ve sanatçı bağlamında telif haklarının önemi üzerinde durulur.

9.1.3. Sanat Eserlerini İnceleme

9.1.3.1. Sanat eserinin niteliklerini açıklar.

Özgünlük, yaratıcılık, teklik, kalıcılık, hayal gücü, estetik değer nitelikleri üzerinde durulur.

9.1.3.2. Sanat eserlerinde yer alan unsurları açıklar.

Sanat eseri inceleme aşamalarından ilki olan "betimleme" aşamasına göre sanat eserlerinde ilk bakışta göze çarpan unsurlar üzerinde durulur.

9.1.3.3. Sanatsal düzenleme öğelerini ve ilkelerini görsel sanat eserleri üzerinde açıklar.

Sanat eseri inceleme aşamalarından ikincisi olan "çözümleme" aşamasına göre, sanatsal düzenleme öğeleri (çizgi, renk, şekil, form, doku, değer, ton) ve ilkeleri (denge, ritim, oran, hareket, zıtlık, bütünlük, örüntü) üzerinde durulur.

9.1.3.4. Sanat eserini yorumlar.

Öğrencilerin sanat eseri inceleme aşamalarından üçüncüsü olan "yorumlama" aşamasına göre, bir sanat eseri hakkındaki düşüncelerini belirtmeleri sağlanır.

9.1.3.5. İncelediği sanat eseri hakkında estetik yargıya varır.

Öğrencilerin sanat eseri inceleme aşamalarından dördüncüsü olan "yargı" aşamasına göre, eserin hangi kurama (yansıtmacı, dışa vurumcu, biçimci, işlevsel) girdiğini belirtmeleri sağlanır.

9.1.4. Müzelerde İnceleme ve Uygulama I

9.1.4.1. Türkiye’de ve dünyada müzeciliğin gelişimini açıklar.

Türk müzeciliğinin gelişmesinde Osman Hamdi Bey’in çalışmaları vurgulanır.

9.1.4.2. Müze çeşitlerini açıklar.

9.1.4.3. Müzelerin ve sanat galerilerinin önemini açıklar.

Çevresel imkânlar dâhilinde öğrencilerin müzeleri ve sanat galerilerini gezmeleri, imkân olmaması durumunda sınıf ortamında sanal müze ziyaretleri yapılması sağlanır.

9.1.4.4. Kültürün geleceğe aktarılmasında sanat eserlerinin değer ve önemini açıklar.

9.1.4.5. Sanat eserlerini ve kültürel değerleri korumanın önemini açıklar.

Sanat eserleri ve kültürel değerlerin, bir ülkenin kültürel kimliğinin önemli unsurları olduğu vurgulanır.

9.2. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

9.2.1. Nokta ve Çizgi

9.2.1.1. Nokta ve çizginin anlatım imkânlarını, görsel sanat eserleri üzerinden açıklar.

9.2.1.2. Yüzey üzerinde nokta ve çizgiyi kullanarak açık-orta-koyu ton değerlerinden oluşan çalışmalar yapar.

Sanatsal çalışmalarda sabırlı olmanın önemli olduğu vurgulanır.

9.2.1.3. Sanatın düzenleme ilkelerinden yararlanarak nokta ve çizgi etkisine sahip doğal ve yapay nesnelere kompozisyonlar oluşturur.

9.2.2. Doku

9.2.2.1. Her objenin kendine özgü bir dokusu olduğunu ifade eder.

9.2.2.2. Doku çeşitlerini tanıır.

9.2.2.3. Nesnel doku ile görsel doku arasındaki farkı açıklar.

9.2.2.4. Görsel sanat çalışmalarında nesnel dokuları kullanır.

9.2.2.5. Doğal ve yapay objelerin doku özelliklerini görsel dokuya dönüştürür.

9.2.3. Işık-Gölge ve Açık-Koyu

9.2.3.1. Işığın, objelerin görünüşünde oluşturduğu leke etkisini örneklerle açıklar.

9.2.3.2. Işığın etkisiyle açık-orta-koyu değerlerin nasıl oluştuğunu resimler üzerinde açıklar.

9.2.3.3. Kompozisyonlarında açık-orta-koyu değerleri kullanarak hacim etkisi oluşturur.

9.2.4. Perspektif

9.2.4.1. Çevresindeki obje ve mekânlardaki perspektif görünümleri algılar.

Elektrik direklerinin ya da ağaçların uzaklaştıkça küçük görünmesi, tren raylarınınsa uzaklaştıkça ip gibi ince bir görünüm alması gibi örneklere yer verilir.

9.2.4.2. Çizgi ve renk perspektifine, çevresinden ve sanat eserlerinden örnekler verir.

9.2.4.3. Çalışmalarında tek ve çift kaçıllı perspektifi uygular.

Perspektif kurallarına uygun olarak iç ve dış mekân çizimleri yaptırılır.

9.2.4.4. Çalışmalarında renk perspektifini uygular.

9.2.5. Desen Çalışmaları I

9.2.5.1. Desen çalışmalarında ölçü ve oranı kullanır.

9.2.5.2. Desen çalışmalarında açık-orta-koyu ton değerlerini kullanır.

9.2.5.3. Desen çalışmalarında perspektif kurallarını uygular.

9.2.5.4. Desen çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini uygular.

9.2.6. Renk

9.2.6.1. Rengin oluşumunu açıklar.

9.2.6.2. Işık-renk ve boya-renk ayrımını yapar.

9.2.6.3. Renk çemberinden yararlanarak renk uyumlarını açıklar.

9.2.6.4. Sanat eserlerindeki renk uyumlarını ve vurguyu ayırt eder.

9.2.6.5. Görsel sanat çalışmalarında renk uyumlarını ve zıtlıkları kullanır.

9.2.7. Renkli Resim Uygulamaları I

9.2.7.1. Renkli resim tekniklerinde kullanılan malzemelerin özelliklerini açıklar.

9.2.7.2. Çalışmalarında renkli resim tekniklerini kullanır.

9.2.7.3. Hacim oluşturmada renk değerlerini kullanır.

9.2.7.4. Renk ve leke değerlerini özgün çalışmalarında uygular.

9.2.7.5. Renkli resim çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini uygular.

10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

10.1. GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ

10.1.1. Geleneksel Türk Sanatları I

10.1.1.1. Geleneksel Türk sanatlarının çeşitlerini açıklar.

10.1.1.2. Geleneksel Türk sanatlarının kültürel önemini açıklar.

10.1.1.3. Geleneksel Türk sanatlarının önemli temsilcilerini tanıır.

Ebru sanatçısı Mustafa Esat Düzgünman; Ebru ve Hat Sanatçısı Necmettin Okyay; Hat sanatçısı Hamid Aytaç; Tezhip Sanatçısı Rikkat Kunt; Minyatür sanatçısı Matrakçı Nasuh, Nakkaş Osman, Levni, Süheyl Ünver; Çini Sanatçısı Hafız Mehmet Efendi ve Faik Kırımlı'nın eserleri tanıtılır. Bu sanatçıların yaşadıkları dönemlerdeki üslup özellikleri üzerinde durulur.

10.1.1.4. Geleneksel Türk sanatlarında kullanılan renklerin sembolik anlamlarını açıklar.

Türk kültüründe yer alan renklerin sembolik anlamlarının (Kara: kuzey, aşağı dünya, Ak: batı, yukarı dünya vb.) araştırılması sağlanır.

10.1.1.5. Geleneksel sanatlara ait motiflerin biçim ve anlam özelliklerini açıklar.

a) Geleneksel Türk sanatlarında kullanılan motifler (bitkisel, figürlü, geometrik, yazı, süsleme, karmalar) üzerinde durulur.

b) Motifler üzerinde "stilizasyon" ve "deformasyon" kavramları üzerinde durulur.

10.1.1.6. Geleneksel Türk sanatlarından minyatür ve ebrunun teknik özelliklerini ve malzemelerini açıklar.

10.1.1.7. Geleneksel Türk sanatlarından minyatür ve ebrunun teknik özelliklerini karşılaştırır.

Okul ortamında sağlanamaması durumunda minyatür ve ebru malzemeleri sanal ortam veya EBA'dan yararlanılarak tanıtılır.

10.1.1.8. Eserlerinde geleneksel Türk sanatlarının öz ve biçim özelliklerinden yararlanan çağdaş Türk ressamlarını tanıır.

Abidin Elderoğlu, Malik Aksel, Turgut Zaim, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nuri Abaç, Burhan Doğançay, Erol Akyavaş, ve Süleyman Saim Tekcan gibi sanatçıların eserlerinde yer alan geleneksel Türk sanatlarının etkileri üzerinde durulur.

10.1.2. Cumhuriyet Dönemi Öncesi Türk Resim Sanatı

10.1.2.1. İslamiyet öncesi Türk resim sanatının gelişimini açıklar.

Hun, Göktürk ve Uygur sanatları özetlenerek eser örneklerine ait görseller üzerinde öz ve biçim özellikleri vurgulanır.

10.1.2.2. İslamiyet sonrası Türk resim sanatının gelişimini açıklar.

Selçuklu ve Osmanlı dönemi resim sanatından eser örneklerine ait görseller üzerinde öz ve biçim özellikleri vurgulanır.

10.1.3. Çağdaş Türk Resim Sanatı

10.1.3.1. Çağdaş Türk resminin erken dönem gelişimini açıklar.

Çağdaş Türk resminin öncü ressamlarından Şeker Ahmet Paşa, Osman Hamdi Bey, Hoca Ali Rıza, Hikmet Onat ve Nazmi Ziya Güran'ın sanat üslupları ve eserleri tanıtılarak dönemin sanatsal özellikleri açıklanır.

10.1.3.2. Çağdaş Türk resminin grup ve temsilcilerini tanır.

Osmanlı Ressamlar Cemiyeti, 1914 (Çallı) Kuşağı, Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği, D Grubu, Yeniler Grubu ve Onlar Grubunun sanat anlayışları açıklanarak önemli temsilcileri ve eserleri tanıtılır.

10.1.3.3. Çağdaş Türk ressamlarını ve eserlerini tanır.

Mihri Müşfik, Hale Asaf, Turgut Zaim, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Zeki Faik İzer, Ferruh Başağa, Burhan Doğançay, Neşe Erdok, Şükriye Dikmen, Sabri Berkel, Nuri İyem, Turan Erol, Ahmet Yakupoğlu ve Süleyman Saim Tekcan'ın eserlerinden örneklerle sanatsal üslupları hakkında bilgi verilir.

10.1.3.4. 1950 sonrası Türk resminde bireysel eğilimlerin oluşmasındaki etkenleri açıklar.

1950 öncesinde çok partili sisteme geçiş, 2. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle sanatçı ve eser bağlamında Batıya giriş çıkışların serbest bırakılması gibi etkenlerin, özgür bir ortam oluşturduğu ve sanatçıları bireysel eğilimlere yönlendirdiği vurgulanır.

10.1.3.5. Türk resminde, Kurtuluş Savaşı'nı konu alan ressamı ve bu ressamın eserlerini tanır.

Resimlerle "Atatürk ve Kurtuluş Savaşı" Feyhaman Duran, İbrahim Çallı, Namık İsmail, Nazmi Ziya Güran, Refik Epikman tarafından yapılmış "Atatürk Kurtuluş Savaşı" konulu resimler sınıfa getirilerek "Atatürk ve Kurtuluş Savaşı" resimleri sergisi düzenlenir ya da slayt gösterisi şeklinde öğrencilere sunulur.

10.1.4. Müzelerde İnceleme ve Uygulama II

10.1.4.1. Bulunduğu ildeki tarihî yöreleri ve tarihî eserleri tanır.

10.1.4.2. Ülkemizdeki müzeleri tanır.

Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Gaziantep ve Hatay Mozaik Müzeleri, İstanbul Modern, Ankara Devlet Resim Heykel Müzesi, Ankara Etnografya Müzesi, İstanbul Arkeoloji Müzesi, İstanbul İslam Sanatları Müzesi ve kendi çevresindeki bir müze hakkında bilgi verilir. Çevre ve okul imkânları uygun ise müze gezileri ve müzede sanatsal çalışmalar yapılması veya sınıf ortamında sanal müze ziyaretleri gerçekleştirilerek uygulama çalışması sağlanır.

10.1.4.3. Müze ve sanat galerileri aracılığı ile farklı kültürleri tanır.

Kültürel çeşitliliğin bir zenginlik olduğu vurgulanarak farklı kültürel değerlere saygılı olunmasının gerekliliği hatırlatılır.

10.2. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

10.2.1. Desen Çalışmaları II

10.2.1.1. İnsan figürünü konu alan sanat eserlerini inceler.

10.2.1.2. Ölçü ve oranı kullanarak insan figürlü kompozisyon yapar.

10.2.1.3. İnsan figüründe rakursi görünümün farkına varır.

10.2.1.4. Kompozisyonda mekân-figür ilişkisini kurar.

10.2.2. Renkli Resim Uygulamaları II

10.2.2.1. Sanatçı eserlerinden renkli resim tekniklerini tanır.

Pastel boya tekniği, suluboya tekniği, guaj boya tekniği ve kolaj tekniği ile çalışan sanatçılara ait eser örneklerinin incelenmesi sağlanarak teknik özelliklerin farklılıkları vurgulanır.

10.2.2.2. Renkli resim tekniklerinden herhangi biri ile özgün çalışmalar yapar.

10.2.2.3. Resim çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini kullanır.

10.2.3. Üç Boyutlu Çalışmalar

10.2.3.1. Heykel ve kabartma (rölyef) arasındaki farkı açıklar.

a) GörSELLERDEN yararlanarak Sivas Divriği Ulu Camii'nin taç kapılarının incelenmesinin yanı sıra tarihsel bir değeri olan dinî bir yapıya ait kabartmaların incelenmesi sağlanır.

b) İlhan Koman'ın "Akdeniz Heykeli" (1980) isimli eserinin yanı sıra bulunduğu çevredeki bir heykelin incelenmesi sağlanır.

10.2.3.2. Farklı malzemelerle üç boyutlu çalışmalar yapar.

Öğrencilerde çevre bilinci oluşturmak amacıyla çalışmalarında hazır malzeme yerine özellikle atık malzeme kullanmaları istenir.

10.2.3.3. Üç boyutlu çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini uygular.

Sorumluluk kazanmalarını sağlamak amacıyla öğrencilerin, çalışma bitiminde çevresel temizliklerini kendilerinin yapmaları gerektiği vurgulanır.

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ

11.1.1. Batı Resim Sanatına Genel Bakış

11.1.1.1. Modernizm öncesi Batı resim sanatının gelişimini açıklar.

- a) *Gotik dönemin daha çok mimaride gelişme gösterdiği vurgulanır.*
- b) *Rönesans dönemi resminin özellikleri üzerinde durulur. Dönemin önde gelen ressamlarından Leonardo da Vinci, Michelangelo ve Raffaello Sanzio'nun eserlerinin incelenmesi sağlanır.*
- c) *Barok dönemi resminin özellikleri üzerinde durulur. Dönemin önde gelen ressamlarından Rembrandt, Rubens ve Diego Velazquez'in eserlerinin incelenmesi sağlanır.*
- ç) *Neoklasik dönem resminin özellikleri üzerinde durulur. Dönemin en önemli temsilcilerinden Jacques Louis David'in eserlerinin incelenmesi sağlanır.*
- d) *Romantizm sanat akımının, bazı kaynaklarda modernizmin başlangıcı bazı kaynaklarda ise modern dönem öncesine ait olduğu belirtilerek kısaca akımın özellikleri üzerinde durulur. Akımın önde gelen temsilcilerinden William Turner'ın eser örneklerine yer verilir.*

11.1.2. Modern Sanat Akımları

11.1.2.1. Modern sanat akımlarının ortaya çıkış nedenlerini açıklar.

11.1.2.2. Modern sanat akımlarının özelliklerini örneklerle açıklar.

Fovizm, ekspresyonizm, kübizm, fütürizm, dadaizm, sürrealizm, soyut sanat ve soyut ekspresyonizmin öz ve biçimsel özellikleri örnekler üzerinden açıklanır.

11.1.2.3. Modern sanat akımlarının temsilcilerini tanıır.

a) *Andre Derain, Earnst Ludvig Kirshner, Pablo Picasso, Giacoma Balla, Hans Arp, Salvador Dali, Vassily Kandinsky, Jackson Pollock.*

b) *Türk Dili ve Edebiyatı Dersi ile ilişkilendirilir.*

11.1.3. Geleneksel Türk Sanatları II

11.1.3.1. Geleneksel Türk sanatlarının öz ve biçim özelliklerinden yararlanan Batılı sanatçıları ve eserlerini tanıır.

Geleneksel Türk sanatlarından hat, minyatür, ebru, halı, kilim sanatının; Rudolph Ernst, Gustav Klimt, Henry Matisse, Paul Klee, Wassily Kandinsky, Piet Mondrian ve Jackson Pollock'un eserleri üzerindeki etkilerinin belirlenmesi sağlanır.

11.1.4. Müzelerde İnceleme ve Uygulama III

11.1.4.1. Atatürk'ün müzelerimizin kurulmasındaki katkılarını açıklar.

11.1.4.2. Müzenin eğitim amaçlı kullanımının önemini açıklar.

Müzelerin toplumun sanatının, tarihinin ve kültürünün tanınması, korunması ve nesilden nesile aktarılmasındaki rolü ve önemine vurgu yapılır. Çevresel imkânlar dâhilinde müze eğitim faaliyetlerine katılım sağlanır, sınıf ortamında sanal müze ziyareti yapmaları sağlanır.

11.1.4.3. Müze ve sanat galerilerindeki eserlerden faydalanarak özgün çalışmalar yapar.

11.2. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

11.2.1. Desen Çalışmaları III

11.2.1.1. Portrenin özelliklerini açıklar.

11.2.1.2. Karakteristik özellikleri vurgulayarak portre çizer.

11.2.1.3. Portre çizimlerinde ölçü ve oranı kullanır.

11.2.2. Grafik Sanatlar

11.2.2.1. Grafik sanatların çeşitlerini açıklar.

11.2.2.2. Grafik tasarımların günlük hayattaki etkilerini açıklar.

11.2.2.3. Tanıtım amaçlı grafik uygulamaları yapar.

Grafik tasarım çalışmalarında, okulun imkânları doğrultusunda bilgisayar kullanımı da teşvik edilmelidir.

11.2.3. Özgün Baskı Resim Çalışmaları

11.2.3.1. Özgün baskı resim tekniklerini tanır.

11.2.3.2. Özgün baskı resim malzemelerini tanır.

11.2.3.3. Özgün baskı resim tekniklerini çalışmalarında uygular.

Okulun imkânları doğrultusunda ağaç baskı gibi geleneksel baskı tekniklerinin yanı sıra kolay biçimlendirilen çeşitli hazır malzemeler de kullanılabilir.

11.2.4. Renkli Resim Uygulamaları III

11.2.4.1. Akrilik boya resim tekniğinde kullanılan araç gereçleri tanır.

11.2.4.2. Çalışmalarında akrilik boya tekniğini uygular.

11.2.4.3. Akrilik boya tekniği ile geleneksel Türk minyatür sanatının renk ve biçim özelliklerinden yararlanarak özgün çalışmalar yapar.

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. GÖRSEL SANAT KÜLTÜRÜ

12.1.1. Çağdaş Sanat (Günümüz Sanatı)

12.1.1.1. Postmodern sanatın genel özelliklerini açıklar.

Postmodern sanat ve modern sanat arasındaki farkların incelenmesi sağlanır.

12.1.1.2. Modern ve postmodern dönem sanatsal çalışmalar ve sanatçılar hakkında bilgi sahibi olur.

a) Bienaller (İstanbul Bienali)

b) Batı sanatından Marcel Duchamp, Anish Kapoor (Postmodern) ve Paul Cezanne, Richard Serra'nın (Modern); Türk Sanatından Burhan Doğançay (Postmodern) ve Nurullah Berk (Modern) vb. eserleri tanıtılarak ait oldukları dönemin (anlayış) özellikleri üzerinde durulur.

12.1.1.3. Günümüz sanatını teknolojik gelişmeler doğrultusunda değerlendirir.

12.1.2. Müzelerde İnceleme ve Uygulama IV

12.1.2.1. Dünyaca ünlü müzeleri tanır.

12.1.2.2. Yurt dışındaki müzelerde bulunan kültürel miraslarımızı tanır.

Berlin'de bulunan İslam Eserleri Müzesi ve Bergama Müzesi vb.

12.1.2.3. Müze ve sanat galerilerinin kültürel bağların kurulmasındaki rolünü açıklar.

12.1.2.4. Müze ve sanat galerileri ile ilgili yazılı ve görsel kaynakları sergiler.

Öğrencilerin müze ve sanat galerileri ile ilgili araştırma yapmaları, elde ettikleri bilgilerden yararlanarak müze ve sanat galerilerini tanıtan web sayfası, broşür, okul gazetesi, poster ya da tanıtım sunumları oluşturmaları ve sunmaları sağlanır.

12.1.2.5. Sanal Müze ziyaretleri yapmaları sağlanır.

12.2. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

12.2.1. Desen Çalışmaları IV

12.2.1.1. Çoklu figür çalışmaları yapar.

12.2.1.2. Kompozisyonlarında nesne mekân-figür ilişkisini kurar.

12.2.2. Karikatür Sanatı

12.2.2.1. Karikatürün özelliklerini açıklar.

Biçimsel özelliklerin yanı sıra ironi, hiciv kavramları üzerinde durulur.

12.2.2.2. Mizahın kültürümüzdeki yerini örneklerle açıklar.

12.2.2.3. Karikatür sanatının ünlü ustalarını ve eserlerini tanır.

Sedat Simavi, Oğuz Aral, Behiç Ak, Turhan Selçuk, Haslet Soyöz, Selçuk Demirel, Hasan Aycın, Piyale Madra, Ramize Erer'in karikatürleri incelenir.

12.2.2.4. Verilen bir konuyu mizah anlayışı içinde karikatürize eder.

12.2.3. Fotoğraf Sanatı

12.2.3.1. Fotoğrafın oluşum sürecini açıklar.

12.2.3.2. Tarihsel süreç içerisinde fotoğraf sanatında kullanılan araç gereç ve malzemeleri tanıır.

12.2.3.3. Fotoğraf sanatının ünlü ustalarını ve eserlerini tanıır.

Ara Güler, Şakir Eczacıbaşı, Sıtkı Fırat, Naciye Suman, Hannah Collins vb. fotoğraf sanatçıları ve eserleri tanıtılır.

12.2.3.4. Fotoğraf sanatı eserlerini sanatın öğeleri, ilkeleri ve içerik açısından analiz eder.

12.2.3.5. Kompozisyon kurallarını dikkate alarak fotoğraf çekimi yapar.

Öğrencinin ekonomik koşulları dikkate alınarak fotoğraf makinesi, tablet bilgisayar veya cep telefonu gibi teknolojik aletlerle fotoğraf çekimi yapması sağlanır.

12.2.4. Renkli Resim Uygulamaları IV

12.2.4.1. Soyut ve figüratif resmin farklarını açıklar.

12.2.4.2. Ebru tekniği ile soyut uygulamalar yapar.

Öğrencilerin ebru uygulaması yapmaları sağlanarak özellikle soyut ekspresyonizm ile ebru sanatının etkileşimi ve benzerlikleri vurgulanır.

12.2.5. Tekstil Tasarım

12.2.5.1. Yaşadığı çevreden tekstil tasarımına ait motifler gösterir.

12.2.5.2. Geleneksel Türk motiflerinden esinlenerek özgün tekstil tasarımları yapar.

12.2.5.3. Atatürk'ün Türk tekstilinin gelişimine katkılarını açıklar.

12.2.6. Endüstri Ürünleri Tasarımı

12.2.6.1. Sanatsal tasarım ve endüstriyel tasarım arasındaki farkları açıklar.

12.2.6.2. Endüstri ürünleri tasarımının özelliklerini açıklar.

12.2.6.3. Endüstri ürünleri için özgün bir boyutlu tasarımlar yapar.